

DÖNGÜLER (LOOPS)

- for Döngüsüforeach Döngüsüwhile Döngüsüdo while Döngüsü

Adem AKKUŞ

Bilgisayar Mühendisi Bilişim Teknolojileri Öğr. Eğitmen

DÖNGÜLER

Programlama dilleri açısından bazı işlemlerin tekrar edilmesi gerekir. Bu işlemler döngü yapıları ile gerçekleştirilir.

Örnek bir mesajın 10 defa yazdırılması, 1'den n'e kadar olan sayıların toplamı, dizi işlemlerinde vb.

Aşağıdaki çıktıyı normal kod ve döngü ile oluşturalım.

```
# Programlamaya Hoş geldiniz.
```

DÖNGÜLER

Programlama dilleri açısından bazı işlemlerin tekrar edilmesi gerekir. Bu işlemler döngü yapıları ile gerçekleştirilir.

Örnek bir mesajın 10 defa yazdırılması, 1'den n'e kadar olan sayıların toplamı, dizi işlemlerinde vb.

Aşağıdaki çıktıyı normal kod ve döngü ile oluşturalım.

```
Console.WriteLine("C# Programlamaya Hoş geldiniz.");
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
 Console.WriteLine("C# Programlamaya Hoş geldiniz.");
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
 Console.WriteLine("C# Programlamaya Hoş geldiniz.");
 Console.WriteLine("C# Programlamaya Hos geldiniz.");
                                                                    C# Programlamaya Hos geldiniz.
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
for (int i = 0; i < 10; i++)
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
    Console.WriteLine("C# Programlamaya Hoş geldiniz.");
                                                                    C# Programlamaya Hos geldiniz.
                                                                      Programlamaya Hoş geldiniz.
                                                                    C# Programlamaya Hos geldiniz.
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
                                                                    C# Programlamaya Hoş geldiniz.
```

DÖNGÜLER

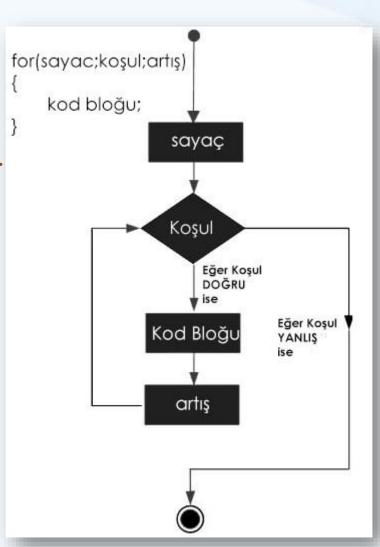
Döngüler, bu tekrar işlemlerini hem daha hızlı hem de daha az kod satırıyla gerçekleştirir.

Dört döngü yapısı vardır:

- 1. for
- 2. foreach
- 3. while
- 4. do while

- for yapısında önce döngü değişkenine ilk değer ataması yapılır.
- Daha sonra koşul sınanır.
- Eğer koşul sağlanıyorsa döngüye devam edilir.
- ☐ Koşul sağlanmıyorsa for yapısından sonraki komuttan işletilmeye devam edilir.

Bir ya da birden fazla satırdan oluşan kodun belirtilen şarta göre, belirtilen artış ya da azalış miktarına bağlı olarak tekrarlanmasını sağlayan döngüdür. Artış miktarı, bazı kaynaklarda, adım değeri olarak da ifade edilir.

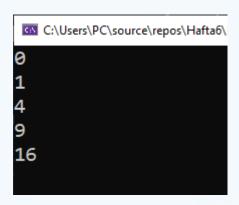
```
for(başlangıç değeri; bitiş şartı; artış miktarı)
{
    //tekar tekrar/çalışacak kod
}
for (int i = 0 ; i < 10 ; i++)
{
    Console.WriteLine("C# Programlamaya Hoş geldiniz.");
}</pre>
```

Karar Tablosu (decision table): Kod çıktılarını incelemek için kullanılabilir.

Aşağıdaki kod için karar tablosu uygulamaya çalışalım. iterasyon: döngünün her adımı.

```
int karesi;
for (int i = 0; i < 5; i++)
{
    karesi = i * i;
    Console.WriteLine(karesi);
}</pre>
```

Kod çıktısı

iterasyon	i	bitiș șartı	karesi (i*i)	çıktı
1	0	True	0*0=0	0
2	1	True	1*1=1	1
3	2	True	2*2=4	4
4	3	True	3*3=9	9
5	4	True	4*4=16	16
	5	False		

Bir ya da birden fazla satırdan oluşan kodun belirtilen şarta göre, belirtilen artış ya da azalış miktarına bağlı olarak tekrarlanmasını sağlayan döngüdür.

Pozitif artış örnekler;

```
for (int i = 0 ; i < 10 ; i++)
{
    Console.WriteLine("C# Programlamaya Hoş geldiniz.");
}
int i;
for (i = 0 ; i < 10 ; i++)
{
    Console.WriteLine("C# Programlama.");
}</pre>
```

```
for (int i = 0 ; i < 10 ; i*=2)
{
    Console.WriteLine("C# Programlama.");
}

for (int i = 0 ; i < 10 ; i+=2)
{
    Console.WriteLine("C# Programlama.");
}</pre>
```

```
int i = 0;
for (; i < 10;)
{
     Console.WriteLine("C# Programlamaya Programlama.");
     i++;
}</pre>
```

Bir ya da birden fazla satırdan oluşan kodun belirtilen şarta göre, belirtilen artış ya da azalış miktarına bağlı olarak tekrarlanmasını sağlayan döngüdür.

Negatif artış örnekler;

```
for (int i = 10 ; i > 10 ; i--)
{
    Console.WriteLine("C# Programlama.");
}
```

```
for (int i = 10 ; i > 10 ; i-=2)
{
    Console.WriteLine("C# Programlama.");
}
```

```
for (int i = 10 ; i > 0 ; i/=2)
{
    Cons@le.WriteLine("C# Programlama.");
}
```

0 – 20 arasında ardışık, tek, çift, üçün ve beşin katı olan sayıları ekrana yazdıralım.

```
Console.WriteLine("0-20 arası ardışık sayılar");
for (int i = 0; i \le 20; i++)
    Console.Write(i + ", ");
Console.WriteLine("\n 0-20 arası ardışık çift sayılar");
for (int i = 0; i <= 20; i += 2)
    Console.Write(i + ", ");
Console.WriteLine("\n 0-20 arası ardışık tek sayılar");
for (int i = 1; i \le 20; i += 2)
    Console.Write(i + ", ");
Console.WriteLine("\n 0-20 arası 3 katı ardışık sayılar");
for (int i = 0; i \le 20; i += 3)
    Console.Write(i + ", ");
Console.WriteLine("\n 0-20 arası 5 katı ardışık sayılar");
for (int i = 0; i \le 20; i += 5)
    Console.Write(i + ", ");
```

Kullanıcı tarafından girilen sayının faktöriyelini hesaplayıp ekrana yazdıran program. Faktöriyel matematiksel temelleri;

- Negatif sayıların faktöriyeli yok.
- 0!=1,
- 1!=1
- 2!=2.1
- n!=n.(n-1)!
- 5!=5.4!=5.4.3.2.1=120

Kullanıcı tarafından girilen sayının faktöriyelini hesaplayıp ekrana yazdıran program.

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

Faktoriyeli alınacak sayı:5

5 != 120
```

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

Faktoriyeli alınacak sayı:8

8 != 40320
```

Harfleri a-z ve A-Z ekrana yazdıran program.

Harf char tipindedir. char tipi üzerinden artırma azaltma işlemleri yapılabilir.

```
C:\Users\PC\source\repos\Hafta6\ForDongusu_CharOrnek\bin\Debug\net6.0\ForDongusu_CharOrnek.exe

a-b-c-d-e-f-g-h-i-j-k-l-m-n-o-p-q-r-s-t-u-v-w-x-y-z-
```

```
for(char harf='A';harf<='Z';harf++)
{
    Console.Write(harf+"-");
}</pre>
```

for Döngüsü – İki Değişkenli Örnek

Bir for döngüsü içerisinde birden fazla değişken ya da şart tanımlaması yapılabilir.

```
for (int i=1, j =1 ; i<=10 & j<= 10; j++,i++)
{
    Console.WriteLine($"{i} * {j}={i*j}");
}</pre>
```

for Döngüsü – İki Değişkenli Örnek

Bir for döngüsü içerisinde birden fazla değişken ya da şart tanımlaması yapılabilir.

```
for (char i='a', j ='A' ; i<='z' & j<= 'Z'; j++,i++)
{
    Console.Write($"{i}{j}, ");
}</pre>
```

```
© C:\Users\PC\source\repos\Hafta6\ForDongusu_lkiDegiskenli\bin\Debug\net6.0\ForDongusu_lkiDegiskenli.exe — □ ×

aA, bB, cC, dD, eE, fF, gG, hH, iI, jJ, kK, lL, mM, nN, oO, pP, qQ, rR, sS, tT, uU, vV, wW, xX, yY, zZ, ^
```

for Döngüsü – Sonsuz Döngü

Sonsuz for döngüsü çeşitleri.

```
for (; ; )
{
   Console.WriteLine("Sonsuz döngü.");
}

for (int i = 0; i < 10;)
{
   Console.WriteLine("Sonsuz döngü.");
}

for (int i = 0; i < 10; i--)
{
   Console.WriteLine("Sonsuz döngü.");
}

Console.WriteLine("Sonsuz döngü.");
}</pre>
```

for Döngüsü – break Kullanımı

break keyword'ü; switch case ve döngüleri sonlandırmak için kullanılır. Ayrıca döngü içerisindeki if - else yapılarını sonlandırmak için de kullanılabilir.

- > Normalde for döngüsü belirtilen şart sağlandığı müddetçe döngü çalışır.
- > Bazen herhangi bir durumda döngüden çıkılması istenebilir.
- > Örnek, kullanıcı adı ve şifresini girdiği bir programda sonsuz döngü açılır.
- > Kullanıcının girdiği şifre ve kullanıcı doğru olduğunda döngünün bitirilir.

for Döngüsü – break Kullanımı - Örnek

Örnek, kullanıcı adı ve şifresini girdiği bir programda sonsuz döngü açılır.

```
string? user, pass;
string kullaniciAdi = "admin";
string sifre = "1234";
for (; ; )
    Console.Write("Kullanıcı adı giriniz:");
    user = Console.ReadLine();
    Console.Write("Sifre giriniz:");
    pass = Console.ReadLine();
    if (user == kullaniciAdi && pass == sifre)
        Console.WriteLine("Tebrikler");
        break; //döngü sonlanır.
    else
        Console.WriteLine("Yanlış kullanıcı adı veya parola.\n");
```

```
C:\Users\PC\source\repos\Hafta6\ForDongu... - \ X

Kullanıcı adı giriniz:admin

Şifre giriniz:123456

Yanlış kullanıcı adı veya parola.

Kullanıcı adı giriniz:admin

Şifre giriniz:1234

Tebrikler
```

for Döngüsü – break Kullanımı - Ödev

Ödev: Kullanıcı tarafından sıfır girilene kadar, girilen sayıların toplamı ve ortalamasını ekrana yazdıran programı yazınız?

for Döngüsü – continue Kullanımı

continue keyword'ü,

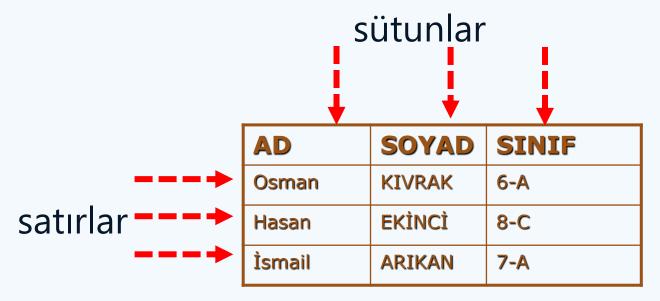
döngünün bu iterasyonunda hiçbir işlem yapmadan diğer iterasyona geçer. Yani döngü kaldığı yerden devam eder.

- ☐ Normalde for döngüsü belirtilen şart sağlandığı müddetçe döner.
- ☐ Bazen döngünün belirli bir iterasyonlarda boş dönmesi istenebilir
- continue deyimi kullanılırsa döngü iterasyonda içerisindeki deyimleri işletmeyecektir.

for Döngüsü – continue Kullanımı - Örnek

1 - 50 arasındaki sayılardan ardışık tek sayıları ekrana yazdıralım.

```
//1-50 arasındaki sayılardan, ardışık tek sayıları
for (int i = 1; i <=50; i++)
{
    if (i % 2 == 0)
        continue;
    else
    Console.Write(i.ToString()+", ");
}</pre>
```


sütunlar				
į	•	į		
AD	SOYAD	SINIF		
Osman	KIVRAK	6-A		
Hasan	EKÌNCÌ	8-C		
İsmail	ARIKAN	7-A		

sütunlar				
į	•	į		
AD	SOYAD	SINIF		
Osman	KIVRAK	6-A		
Hasan	EKÌNCÌ	8-C		
İsmail	ARIKAN	7-A		

- ☐ Matris yapısında herhangi bir elemanın konumu satır ve sutun numarası ile belirlenir.
- ☐ İlk numara satırı ikinci numara sutunu ifade eder.

1, 1	1, 2	1, 3
2, 1	2, 2	2, 3
3, 1	3, 2	3, 3
4, 1	4, 2	4, 3

- ☐ Matris tipi yapılarda gezinirken iç içe 2 adet for döngüsü kullanılır.
- ☐ Bu döngülerden dıştaki döngü yavaş içteki ise hızlı döner.
- ☐ Yavaş dönen döngü satır numaralarını, hızlı olanı ise sutun numaralarını belirler.

1, 1	1, 2	1, 3
2, 1	2, 2	2, 3
3, 1	3, 2	3, 3
4, 1	4, 2	4, 3

4 satır ve 3 sütun bir matris oluşturunuz?

(1, 1)	(1, 2)	(1, 3)
(2, 1)	(2, 2)	(2, 3)
(3, 1)	(3, 2)	(3, 3)
(4, 1)	(4, 2)	(4, 3)

Aşağıdaki gibi çıktı veren kodu yazınız?

Aşağıdaki gibi çıktı veren kodu yazınız?

```
for (int i = 1; i <=10; i++)
{
    for (int j = 1; j <=i; j++)
    {
        Console.Write($"{j} ");
    }
    Console.WriteLine();
}</pre>
```

Aşağıdaki gibi çıktı veren kodu yazınız?

```
for (int i = 1; i <=10; i++)
{
    for (int j = 1; j <=i; j++)
    {
        Console.Write($"{j} ");
    }
    Console.WriteLine();
}</pre>
```

İç İçe for Döngüsü – Çarpım Tablosu

Çarpım tablosunu iç içe for döngüsü ile yapmaya çalışalım.

```
for (int i = 1; i <=10; i++)
    for (int j = 1; j <=10; j++)
        Console.WriteLine($"{i}*{j}={i*j}");
    Console.WriteLine();
```

1*2=2 1*3=3 1*4=4 1*5=5 L*6=6 1*7=7 1*8=8 1*9=9 1*10=10 2*1=2 2*2=4 2*3=6 2*4=8 2*5=10 2*6=12 2*7=14 2*8=16 2*9=18 2*10=20 3*1=3 3*2=6 3*3=9 3*4=12 3*5=15 3*6=18 3*7=21 3*8=24 3*9=27

4*2=8 4*3=12 5*1=5

8*3=24 8*4=32 8*5=40 8*6=48 1*10=40 8*7=56 8*8=64 8*9=72 8*10=80 9*1=9 9*2=18 9*3=27 9*4=36 9*6=54 5*10=50 9*7=63 9*8=72 9*9=81 9*10=90 10*1=10 10*2=20 10*3=30 10*4=40 10*5=50 5*10=60 10*6=60 10*7=70 10*8=80 10*9=90 10*10=106

1*4=16

*5=20

l*6=24

*7=28

1*8=32

*9=36

5*2=10

*3=15 *4=20

*1=6

*2=12

*3=18

*4=24

*5=30

*6=36

*7=42

*9=54

7*1=7

*2=14

*3=21

7*4=28

*5=35

*6=42

7*7=49 *8=56

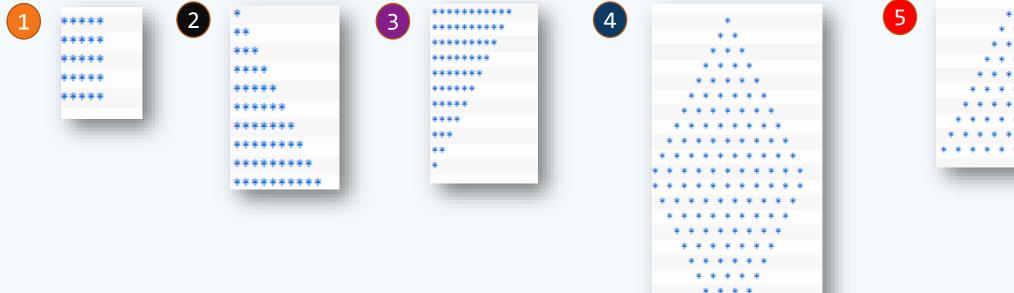
for Döngüsü - Ödev

Aşağıdaki görüntü verecek çarpım tablosu kodlarını yazınız.

Microsoft Visual S	itudio Debug Console				_	×
1*1=1 1*2=2 1*3=3 1*4=4 1*5=5 1*6=6 1*7=7 1*8=8 1*9=9 1*10=10	2*1=2 2*2=4 2*3=6 2*4=8 2*5=10 2*6=12 2*7=14 2*8=16 2*9=18 2*10=20	3*1=3 3*2=6 3*3=9 3*4=12 3*5=15 3*6=18 3*7=21 3*8=24 3*9=27 3*10=30	4*1=4 4*2=8 4*3=12 4*4=16 4*5=20 4*6=24 4*7=28 4*8=32 4*9=36 4*10=40	5*1=5 5*2=10 5*3=15 5*4=20 5*5=25 5*6=30 5*7=35 5*8=40 5*9=45 5*10=50		
6*1=6 6*2=12 6*3=18 6*4=24 6*5=30 6*6=36 6*7=42 6*8=48 6*9=54 6*10=60	7*1=7 7*2=14 7*3=21 7*4=28 7*5=35 7*6=42 7*7=49 7*8=56 7*9=63 7*10=70	8*1=8 8*2=16 8*3=24 8*4=32 8*5=40 8*6=48 8*7=56 8*8=64 8*9=72 8*10=80	9*1=9 9*2=18 9*3=27 9*4=36 9*5=45 9*6=54 9*7=63 9*8=72 9*9=81 9*10=90	10*1=10 10*2=20 10*3=30 10*4=40 10*5=50 10*6=60 10*7=70 10*8=80 10*9=90 10*10=100		

for Döngüsü - Ödev

Aşağıdaki görüntüleri verecek C# kodlarını yazınız.

foreach Döngüsü

Diziler ve listelerde (koleksiyonlar) kullanılır. Özellikle eleman sayısı bilinmediği durumlarda kullanılır. Diziler ve listeler konusunda detaylı anlatılacaktır

```
foreach(değişken_tipi değişken_adı in liste/dizi)

foreach (string sehir in sehirler)
{
    Console.Write($"{sehir} ");
}

//işlemler
```

Not: Değişken türü bilinmiyorsa, türü yerine var keyword'ü kullanılabilir.

```
foreach (var sehir in sehirler)
{
    Console.Write($"{sehir} ");
}
```


while Döngüsü

Döngü, koşulu True olduğu müddetçe çalışır. Koşul False olduğunda döngü sonlanır. for döngüsünden farklı olarak;

- Sayaç değişkeni döngü dışında tanımlanmalı,
- Artış miktarı döngü içerisinde yapılmalıdır.

```
sayaç_değişkeni_tanımlama
While(şart)
{
    //işlemler
    //sayaç artış miktarı
}
```

while Döngüsü - Örnek

0 – 20 arasındaki sayıları while döngüsü ile yazdıralım.

```
#region ardişik
//ardişik tamsayılar
byte sayac = 0;
while (sayac <=20)
{
    Console.Write(sayac+" ");
    sayac++;
}
#endregion</pre>
```

```
#region ardişik çift
//ardişik çift tamsayılar
byte sayac = 0;
while (sayac <= 20)
{
        Console.Write(sayac + " ");
        sayac += 2;
}
#endregion</pre>
```

```
#region ardişik tek
//ardişik tek tamsayılar
int sayac = 1;
while (sayac <= 20)
{
    Console.Write(sayac + " ");
    sayac += 2;
}
#endregion</pre>
```

```
C:\Users\PC\source\repos\Hafta6\\WhileDongusu_Ornek_1\bin\Debug\net6.0\... - \ X

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 _
```

while Döngüsü - Ödev

Kullanıcı tarafından girilen üç basamaklı sayının rakamları toplamını ekrana yazdıran program kodlarını yazınız? Örnek 765 sayısı için 7+6+5=18 yazacak.

```
C:\Users\PC\source\repos\Hafta6\WhileDongusu_Ucbasamakli\bin\Debug\net6...

Üç basamaklı bir sayı giriniz:345

345 nin rakamları toplamı:12

C:\Users\PC\source\repos\Hafta6\WhileDongusu_Ucbasamaklı\bin\Debug\net6...

Üç basamaklı bir sayı giriniz:998

398 nin rakamları toplamı:26
```

while Döngüsü - Ödev

Kullanıcı tarafından sıfır girilene kadar tüm sayıların toplamı ve ortalamasını ekrana yazdıran programı yazınız?

while Döngüsü - Ödev

Kullanıcı tarafından sıfır girilene kadar tüm sayıların toplamı ve ortalamasını ekrana yazdıran programı yazınız?

for Döngüsü - while Döngüsü Karşılaştırma

```
for (int i=0;i<=5;i++)
{
    //Yapılacak işler
}</pre>
```

```
int i=0;
While(i<=5)
{
    //Yapılacak işler
    i++;
}</pre>
```

- Döngü değişkenine ilk değer ataması for döngüsünde döngü ifadesinde, while da ise döngüden önce yapılır.
- Döngü değişkeninin değerinin arttırılması, for döngüsünde döngünün ifadesinde, while döngüsünde döngü içerisinde yapılır.

Do while Döngüsü

while döngüsünden farkı, her halükarda döngü en az bir defa çlaışır. Şart en sonda kontrol edilir.

```
do
{
    //Yapılacak işler.
    //Döngü değişkenine
müdahale
}
While (Şart);
```

```
int i=0;
do
{
    i++;
    Console.WriteLine(i);
}
While (i<=10);</pre>
```

Genel Çalışma Ödevleri

- Klavyeden girilecek bir sayının asal sayı olup olmadığını ekrana basan bir program yazınız.
- Dört basamaklı bir sayının rakamları ters yazılıp, 4 ile çarpılırsa, çıkan sonuç, kendisiyle aynıdır. Dört basamaklı bu sayıyı bulunuz.
- 3 basamaklı iki adet sayıyı klasik toplama yöntemini kullanarak hesaplayan programı bulunuz.

Genel Çalışma Ödevleri

- Hipotenus'u 500 birime kadar olan dik üçgenlerin, kenar uzunluklarını gösteren bir program yazınız. Kenar uzunlukları, sadece tam sayı olacaktır.
- Fibonacci serisinin ilk iki elemanı 0 ve 1'dir. Bundan sonra gelen sayılar, kendisinden önceki iki sayının toplamıyla bulunur. Yani seri elemanları 0 1 1 2 3 5 8 13 21 ... şeklinde gitmektedir. Verilecek adım sayısına göre, Fibonnaci serisinin elemanlarını gösterecek bir program yazınız.
- Girilen 4 basamaklı bir sayının okunuşunu veren programı geliştiriniz.